

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและพลเมืองของประเทศเป็นอันมาก ซึ่งการที่จะส่งเสริมให้ประชาชนมีการพัฒนาตนเองให้มีคุณค่าในสังคมและประเทศชาตินั้น การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับวิชาพลศึกษาถือเป็นกระบวนการศึกษาอย่างหนึ่งที่จะมีส่วนช่วยให้กระบวนการศึกษาโดยส่วนรวมได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ได้วางไว้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะเป็นวิชาที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ ตลอดจนการมีระเบียบวินัยและมีทักษะในการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย สามารถนำไปใช้ในชีวิตต่าง ๆ ได้ในภายภาคหน้า เหตุนี้จึงมีการบรรจุวิชาพลศึกษาไว้ในหลักสูตรของโรงเรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และในแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับพุทธศักราช 2520 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ก็ได้นั้นให้เห็นถึงความสำคัญของวิชาพลศึกษา ดังได้บ่งไว้ในความมุ่งหมายของการศึกษา หมวดที่ 6 ข้อ 51 ได้กล่าวไว้ว่า "รัฐพึงจัดพลศึกษา ในทุกระดับการศึกษาและพึงจัดให้แก่ประชาชนทั่วไปด้วย เพื่อเสริมสร้างและให้เกิดความสำนึกในคุณค่าของการกีฬา สุขภาพ อนามัย และกิจกรรมการพักผ่อน" (กระทรวงศึกษาธิการ, 2520)

การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนนั้น ศึกษานิเทศก์นับว่าเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญมาก ในการที่จะช่วยให้การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาได้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง ทั้งนี้เพราะศึกษานิเทศก์เป็นผู้ช่วยแนะนำวิธีการเรียนการสอนให้ครูพลศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่รับผิดชอบในการเรียนการสอนโดยตรง ให้มีความสามารถในการนำเทคนิควิธีการและนวัตกรรมใหม่ ๆ ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์อย่างแท้จริงดังคำกล่าวที่ว่า "ศึกษานิเทศก์เป็นผู้นำและที่พึ่งของครูทางด้านวิชาการ" (กระทรวงศึกษาธิการ, 2520)

ในปัจจุบันนี้ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา มีศึกษานิเทศก์ทั้งสิ้น จำนวน 270 คน ซึ่งมีขอบข่ายของงานที่รับผิดชอบตั้งที่หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา (2531) กำหนดหน้าที่หน่วยศึกษานิเทศก์ไว้ว่า

1. นิเทศ อบรม ตรวจสอบและติดตามผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร หมวดวิชาพลานามัย ลูกเสือ ยุวกาชาด นันทนาการ กีฬา และกิจกรรมเยาวชนใน โรงเรียนทุกประเภท และทุกระดับการศึกษา ตลอดจนโครงการชุมชน สถาบัน และหน่วยงานอื่น
2. ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยปัญหาการศึกษา การเรียนการสอน หมวด วิชาพลานามัย ลูกเสือ ยุวกาชาด นันทนาการ กีฬาและกิจกรรมเยาวชนในโรงเรียน ทุกประเภททุกระดับการศึกษา
3. ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน หมวดวิชาลูกเสือ ยุวกาชาด กีฬาและกิจกรรมเยาวชนทุกระดับการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ตามนโยบายและ เป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการ
4. จัดทำคู่มือครู เอกสารวิชาการและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน
5. จัดประชุมอบรม สัมมนา ครูอาจารย์ หรือผู้บริหารการศึกษาเพื่อส่งเสริมงาน ทางวิชาการ
6. ดำเนินงานร่วมกับกรมวิชาการ กรมสามัญศึกษา กรมการฝึกหัดครู กรมอาชีวศึกษา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรทุกระดับ รวมทั้ง การศึกษาพิเศษ และการศึกษาผู้ใหญ่
7. ปฏิบัติงานตามโครงการหรืองานต่าง ๆ ของกระทรวง กรม และกองต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ

และจากรายงานการวิจัย รายงานการสัมมนา และรายงานการปฏิบัติงานของ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531) กล่าวถึงปัญหาและ อุปสรรคในการปฏิบัติงานนิเทศก์ไว้ดังนี้ คือ

- ...25. ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ เข้ากับครูหรือบุคคลอื่นไม่ได้ ถืออำนาจหน้าที่เป็นใหญ่
- 26. ขาดบุคลิกภาพที่ดี
- 27. ขาดหลักการ กระบวนการกลุ่มพวก ทำงานเข้ากับใครไม่ได้ ไม่ยอมรับฟังความเห็นของคนอื่น
- 28. ขาดทักษะการบริหารบุคคลที่มุ่งที่จะทำงานของตนให้สำเร็จแต่ฝ่ายเดียว สนิมถึงน้ำใจของผู้ร่วมงาน
- 29. ขาดทักษะการเป็นผู้นำ...

จากปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ศึกษานิเทศก์ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา จะสามารถช่วยเหลือครูผู้สอนพลศึกษา ให้การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์และอุดมคติทางพลศึกษาอย่างแท้จริงได้มากน้อยเพียงใด จะขึ้นอยู่กับพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของศึกษานิเทศก์เหล่านั้นนั่นเอง เช่น ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน ด้านเทคนิคการนิเทศ และด้านการเป็นผู้นำของศึกษานิเทศก์

ในฐานะผู้วิจัยเป็นศึกษานิเทศก์ ของกรมพลศึกษาด้วยผู้หนึ่ง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาและวิจัยถึงความคิดเห็นของผู้บริหารในโรงเรียน และครูพลศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา เพื่อจะเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมพฤติกรรมการณ์เทศให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารในโรงเรียนและครูพลศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศของศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมพลศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารในโรงเรียนและครูพลศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศของศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมพลศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษา เกี่ยวกับพฤติกรรมกรณีพิเศษของศึกษานิเทศก์
กรมพลศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษาเกี่ยวกับ
พฤติกรรมกรณีพิเศษของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ในด้านคุณลักษณะต่าง ๆ 5 ด้าน คือ ด้าน
บุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน ด้านเทคนิค
การนิเทศและด้านความเป็นผู้นำ เท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. แบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือ มีความเชื่อถือและสามารถวัดพฤติกรรมกรณีพิเศษ
ของศึกษานิเทศก์ได้
2. ผู้บริหารและครูพลศึกษา ตอบแบบสอบถามตามความรู้สึกที่เป็นจริง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

พฤติกรรมกรณีพิเศษ หมายถึง การกระทำและการดำเนินการเกี่ยวกับการจัด
กิจกรรมกรณีพิเศษในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน ด้านเทคนิคการนิเทศ และด้านความเป็นผู้นำ

ความคิดเห็น หมายถึง ทักษะของผู้บริหาร ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ และครู
พลศึกษา หรือผู้รักษาราชการแทนตำแหน่งดังกล่าว ที่ได้พบเกี่ยวกับพฤติกรรมกรณีพิเศษของ
ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

ครูพลศึกษา หมายถึง ครู อาจารย์ ผู้ทำการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนระดับ
มัธยมศึกษา

ศึกษานิเทศก์ หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่กำลัง
ปฏิบัติหน้าที่ในการนิเทศวิชาพลศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการณ์เทศของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ในด้านบุคลิกภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ด้านเทคนิคการนิเทศ และด้านความเป็นผู้นำ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางในการคัดเลือกผู้ที่จะเป็นศึกษานิเทศก์ สาขาวิชาพลศึกษา
3. เป็นแนวทางให้ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ได้พัฒนาปรับปรุงตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
4. ทราบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศของศึกษานิเทศก์ เพื่อศึกษานิเทศก์จะได้พัฒนาปรับปรุงตนเองและปรับตัวให้เข้ากับผู้บริหารและครูพลศึกษาได้
5. เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย